

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО
ФАКУЛЬТЕТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА ДИТЯЧОЇ ХІРУРГІЇ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор з науково-педагогічної
роботи, член-кореспондент
НАМН України,
проф. М.Р. Гжегоцький

**РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
ЦИКЛУ ТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ
«ЛАПАРОСКОПІЧНІ ТА ІНШІ МІНІІНВАЗИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ В
ХІРУРГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЯХ»**

зі спеціальності «Дитяча хірургія»

Кількість навчальних годин на кафедрі: лекції – 10, семінарські заняття – 14,
практичні заняття – 24. Тренінг – 8
Самостійна робота – 26.
Додаткові дисципліни – 8. Разом – 90 годин
Кредити ECTS – 3

Обговорено та ухвалено на
методичному засіданні кафедри
Протокол № 5
від «11» 2022 р.

Завідувач кафедри
доц. Кузик А.

Затверджено на засіданні
методичної комісії ФПДО
Протокол № 1
Від «11» 2022 р.

Голова методичної комісії ФПДО
доц. Січкоріз О.С.

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО
ФАКУЛЬТЕТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА ДИТЯЧОЇ ХІРУРГІЇ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор з науково-педагогічної
роботи, член-кореспондент
НАМН України,
проф. М.Р. Гжегоцький

« » _____ 20 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
ЦИКЛУ ТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ
«ЛАПАРОСКОПІЧНІ ТА ІНШІ МІНІІНВАЗИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ В
ХІРУРГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЯХ»

зі спеціальності «Дитяча хірургія»

Кількість навчальних годин на кафедрі: лекції – 10, семінарські заняття – 14,
практичні заняття – 24. Тренінг – 8
Самостійна робота – 26.
Додаткові дисципліни – 8. Разом – 90 годин
Кредити ECTS – 3

Обговорено та ухвалено на
методичному засіданні кафедри
Протокол № __
від «__» _____ 20 р.

Завідувач кафедри
доц. Кузик А.С. _____

Затверджено на засіданні
методичної комісії ФПДО
Протокол № __
Від «__» _____ 20 р.

Голова методичної комісії ФПДО
доц. Січкоріз О.Є. _____

Робоча програма тематичного удосконалення за фахом «Дитяча хірургія» для дитячих хірургів, дитячих травматологів, хірургів, урологів, дитячих урологів, гінекологів, дитячих гінекологів, травматологів.

Розробники:

Кузик А.С. – кандидат медичних наук, завідувач кафедри дитячої хірургії ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Наконечний А.Й. – доктор медичних наук, професор кафедри дитячої хірургії ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Переяслов А.А. – доктор медичних наук, професор кафедри дитячої хірургії ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Кулик О.М. – доктор медичних наук, професор кафедри дитячої хірургії ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Наконечний Р.А. – кандидат медичних наук, асистент кафедри дитячої хірургії ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Гижа Л.Ю. – кандидат медичних наук, асистент кафедри дитячої хірургії ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Дац Р.І. – кандидат медичних наук, асистент кафедри дитячої хірургії ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Опікан Н.М. – асистент кафедри дитячої хірургії ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Колівошка Ю.В. – асистент кафедри дитячої хірургії ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Гижа Л.Ю. – кандидат медичних наук, асистент кафедри дитячої хірургії ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Никифорок О.М. – кандидат медичних наук, асистент кафедри дитячої хірургії ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Кенс К.А. – кандидат медичних наук, асистент кафедри дитячої хірургії ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Пояснювальна записка

Подальший розвиток хірургії значною мірою визначатиметься ендоскопічними та іншими малоінвазивними технологіями. Вже нині діапазон лапароскопічних операцій дуже широкий, і зростає з кожним роком. Бурхливо розвивається інструментально-технічне забезпечення. Такі втручання відзначаються малотравматичністю, меншим ризиком для хворого і меншою кількістю ускладнень, скороченням терміну перебування в стаціонарі і непрацездатності.

Уже тепер лапароскопічну холецистектомію визнано “золотим стандартом”, понад 90 % усіх холецистектомій в розвинутих країнах світу виконується цим способом. Постійно зростаюче розповсюдження мініінвазивних технологій в Україні поставило проблему організованої підготовки кадрів хірургів–, дитячих хірургів–, гінекологів–, ортопедів-травматологів–, урологів – лапароскопістів.

Без сумніву, виконання лапароскопічних, торакоскопічних та інших мініінвазивних втручань вимагає від хірурга значного клінічного досвіду, досконалого знання анатомії, володіння технікою відкритих операцій. Водночас, ці технології вимагають освоєння складної електронної техніки, оволодіння роботи із значною кількістю нових, прецизійних інструментів.

Запропонована програма передбачає навчання дитячих хірургів, дитячих урологів, дитячих гінекологів, дитячих ортопедів-травматологів, хірургів, урологів, гінекологів, ортопедів-травматологів на базі кафедри дитячої хірургії. Програма включає розділи, присвячені загальним принципам і технічному оснащенню лапароскопічної та торакоскопічної хірургії, анатомії та топографічної анатомії, клініки захворювань та власне малоінвазивних оперативних втручань. Увага зосереджена на технічних труднощах, можливих ускладненнях, їх профілактиці та лікуванню.

Система навчання передбачає лекційний курс, практичні і семінарські заняття, а також самостійну роботу під керівництвом викладача і контролю оволодіння програмою. Навчальний план передбачає широке використання сучасної навчальної літератури, відеофільмів, забезпечений методичним матеріалом. Передбачається відпрацювання практичних навичок в тренажерному залі, самостійне виконання операцій на тваринах, участь курсантів в операціях у центрі малоінвазивної хірургії, а також тренінг з оволодіння практичними навичками. Тривалість навчання – 90 учбових годин.

Навчальний план та програму циклу розроблено працівниками кафедри кафедри дитячої хірургії ЛНМУ імені Данила Галицького

Рецензія

на робочу навчальну програму циклу тематичного удосконалення

«Лапароскопічні та інші мініінвазивні технології в хірургічних спеціальностях»

Робоча навчальна програма складена на підставі навчального плану та уніфікованої програми передатестаційних циклів зі спеціальності “дитяча хірургія”, затверджена Директором департаменту кадрової політики освіти і науки МОЗ України від 20.12.2008р.

Запропонована тематика включає розділи, присвячені загальним принципам і технічному оснащенню лапароскопічної та торакокопічної хірургії, анатомії та топографічної анатомії, клініки захворювань та власне малоінвазивних оперативних втручань. Увага зосереджена на технічних труднощах, можливих ускладненнях, їх профілактиці та лікуванні.

Цикл тематичного удосконалення «Лапароскопічні та інші мініінвазивні технології в хірургічних спеціальностях» розрахований на підвищення рівня знань та професійної кваліфікації лікарів- дитячих хірургів, дитячих урологів, дитячих гінекологів, дитячих ортопедів- травматологів, хірургів, урологів, гінекологів, ортопедів- травматологів, і включає 90 робочих годин з них 10 годин лекційного курсу, 14 годин семінарських, 24 годин практичних занять, 8 годин тренінгу з оволодіння практичними навичками 8 годин додаткових програм та 26 години самостійної роботи.

Робоча програма циклу тематичного удосконалення побудована за принципом створення окремих блоків з основних розділів мініінвазивної хірургії.

Тематика занять відповідає вимогам до навчального плану і програми, а внесені зміни в тематичні плани не перевищують допустимі.

Робоча навчальна програма сприяє підвищенню кваліфікаційного рівня курсантів і може бути впроваджена в навчальний процес кафедри дитячої хірургії ЛНМУ імені Данила Галицького.

Рецензент

**доцент кафедри педіатрії та неонатології ФПДО
заступник декана факультету післядипломної освіти
кандидат медичних наук, доцент**

Б.Р. Коцай

I. Мета та завдання навчальної дисципліни.

Мета тематичного циклу вдосконалення “Лапароскопічні та інші мініінвазивні технології в хірургічних спеціальностях” – підвищення теоретичного рівня знань і поглиблення практичних навичок лікарів- дитячих хірургів, дитячих урологів, дитячих гінекологів, дитячих ортопедів-травматологів, хірургів, урологів, гінекологів, ортопедів- травматологів.

Завдання циклу вдосконалення:

а/ поглибити знання про причини і механізм розвитку, особливості клінічного перебігу хірургічних захворювань органів грудної клітки, черевної порожнини та заочеревинного простору, органів малого тазу, опорно-рухового апарату;

б/ вдосконалити вміння вибору оптимальної та раціональної діагностичної програми у хворих із захворюваннями органів грудної клітки, черевної порожнини та заочеревинного простору, органів малого тазу;

в/ навчити лікарів хірургічних спеціальностей вибирати оптимальну лікувальну програму у хворих на абдомінальну, торакальну, урологічну, гінекологічну та ортопедичну патологію;

г/ узагальнити свій досвід з прийнятими в державі рекомендаціями по лікуванню хворих хірургічного, гінекологічного і урологічного профілю за допомогою лапароскопічних, торакокопічних та інших малоінвазивних технологій.

II. СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ ПРЕДМЕТУ.

Програма навчання на циклі вдосконалення “Лапароскопічні та інші мініінвазивні технології в хірургічних спеціальностях і” складається з окремих розділів: анатомічне обґрунтування лапароскопії та торакокопії, техніка їх виконання та можливі ускладнення, лапароскопічна діагностика та лікування гострих і хронічних хірургічних захворювань, лапароскопічна діагностика пухлин, лапароскопія в гінекології, діагностична та лікувальна торакокопія, малоінвазивні технології в урології, ортопедії та інші лапароскопічні операції.

III. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРЕДМЕТУ.

1. Тексти лекцій у відповідності до тематичного плану.
2. Методичні матеріали до проведення практичних і семінарських занять включають: а/ методичні розробки до практичних і семінарських занять; б/ методичні вказівки для лікарів-курсантів.
3. Перелік навчального обладнання, технічні засоби навчання; а/ комп'ютери з програмою в режимі „Тренінг”; б/ тематичні слайди; в/ учбові кінофільми, компакт-диски, таблиці; г/ трупний матеріал, навчальні тварини.
4. Для виявлення знань і навиків курсантів використовується такі види контролю: оцінка базових знань, заключний контроль знань та умінь курсанта, Перелік екзаменаційних питань по основних розділах /додається/.

5. Перелік практичних навиків для курсантів /додається/.
6. Список літератури по основних розділах /додається/.

**НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
ЦИКЛУ ТЕМАТИЧНОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ**

“Лапароскопічні та інші мініінвазивні технології в хірургічних спеціальностях”

Тривалість: 90учб. год.

**Тематичний план
лекцій циклу тематичного вдосконалення
“Лапароскопічні та інші мініінвазивні технології в
хірургічних спеціальностях”.**

Тривалість: 10 годин

1. Розвиток лапароскопії. Організація лапароскопічної служби в Україні. Лапароскопічні інструменти та основні базові методики 2 год.
2. Лапароскопічні оперативні втручання при захворюваннях та травмах органів черевної порожнини 2 год .
3. Торакоскопічні оперативні втручання 2 год .
4. Лапароскопічні оперативні втручання в урології 2 год.
5. Лапароскопічні оперативні втручання в гінекології 2 год.

**Тематичний план
семінарів циклу тематичного вдосконалення
“Лапароскопічні та інші мініінвазивні технології в хірургічних спеціальностях”.**

Тривалість: 14 годин

1. Технічне забезпечення лапароскопічної служби, обладнання, інструменти, стерилізація. 4 год.
2. Анестезіологічне забезпечення лапароскопічних оперативних втручань. 4 год.
3. Переваги та недоліки лапароскопічної хірургії. 2год.
4. Ускладнення лапароскопічних оперативних втручань. 4год.

Тематичний план
практичних занять циклу тематичного вдосконалення
“Лапароскопічні та інші мінінвазивні технології в хірургічних
спеціальностях”
Тривалість: 24 годин

1. Вивчення лапароскопічного обладнання та принципів його роботи. Характеристика всіх типів лапароскопів, камер, джерел світла та світлових кабелів. Лапароскопічний інсуфлятор. 2 год
2. Демонстрація та обговорення лапароскопічних інструментів. Робота на тренажерах. Виконання вправ для збільшення навичок бімануальних методів роботи, та навчання сприйняття глибини 2 год.
3. Основи та принципи в лапароскопії. Техніка накладання та принципи лапароскопічного позиціонування портів . Основи ергономіки. 2 год.
4. Робота на тренажерах. Вивчення технічних основ виконання лапароскопічних операцій (накладання швів, в'язання вузлів). 2 год
5. Організація роботи в операційній, розміщення обладнання та персоналу. 2 год.
6. Діагностична лапароскопія, системний спосіб проведення (техніка виконання) для різних хірургічних спеціалізацій. 2 год
7. Лапароскопічні втручання на органах черевної порожнини (ветлаб). 4 год
8. Лапароскопічні втручання на органах черевної порожнини (ветлаб) 6 год
9. Заключний іспит. 2 год
10. Тренінг з оволодіння практичними навичками. 8 год

Тематичний план
самостійної роботи циклу тематичного вдосконалення
“Лапароскопічні та інші мінінвазивні технології в
хірургічних спеціальностях”.
Тривалість: 26 годин

1. Особливості підготовки пацієнтів до лапароскопії. 2 год
2. Особливості ведення хворих після лапароскопічних оперативних втручань. 4 год
3. Лапароскопічні втручання при захворюваннях та ушкодженнях кишківника. Лапароскопічна анатомія. 4 год
4. Нирки, сечоводи, наднирники, лапароскопічна анатомія. 4 год
5. Лапароскопічна картина органів малого тазу. 4 год
6. Лапароскопічні втручання при захворюваннях та ушкодженнях гепатобіліарної системи. Лапароскопічна анатомія. 4 год
7. Торакоскопічні втручання при захворюваннях та ушкодженнях легень, перикарду та органів середостіння. Лапароскопічна анатомія. 4 год

Тренінг з оволодіння практичними навичками 8 годин.

У результаті вивчення навчальної дисципліни лікар-курсант повинен оволодіти наступними практичними навичками:

1. Техніка виконання лапароскопічного доступу.
2. Засвоєння техніки накладання різних видів швів при лапароскопії.
3. Техніка виконання бронхоскопії, санаційна бронхоскопія, видалення сторонніх тіл бронхів та трахеї.
4. Техніка виконання торакоскопії.
5. Ендоскопічне видалення сторонніх тіл ШКТ.
6. Техніка виконання діагностичної лапароскопії.
7. Лапароскопічна герніопластика за методикою Пірса.
8. Зупинка кровотечі з паренхіматозних органів при лапароскопічних втручаннях.
9. Лапароскопічний адгезіолізис.
10. Лапароскопічна апендектомія.
11. Лапароскопічна холецистектомія.
12. Лапароскопічна нефректомія.
13. Техніка виконання лапароскопії при гінекологічних захворюваннях.
14. Лігування яєчкової вени.
15. Лапароскопічна орхіпексія.
16. Техніка виконання артроскопії.

Рекомендована література.

Основна література.

1. Кривченя Д.Ю., Лисак С.В., Плотников О.М. Хірургічні захворювання у дітей. Навчальний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації. – Вінниця: Нова Книга, 2008. – 256 с.
2. Хірургія дитячого віку /За ред. В.І.Сушка. – К.: Здоров'я, 2002. - 704 с.
3. Хірургія дитячого віку: підручник / В.І. Сушко, Д.Ю. Кривченя, О.А. Данілов, В.А. Дігтяр та ін.; за ред. В.І. Сушка, Д.Ю. Кривчені. – 2-е вид., перероб. і доп. – К.: Медицина, 2009. – 800 с.
4. Вади розвитку у дітей (самостійна аудиторна та позааудиторна робота студентів) / В.А. Дігтяр, В.І. Сушко, Л.М. Харитонюк, О.М. Барсук та інш. – Дніпропетровськ, 2011. – 334 с.
5. Біблюк Й.І., Біблюк Ю.Й. «Хірургія дитячого віку» для студентів вищих медичних навчальних закладів, лікарів-інтернів. – Івано-Франківськ:

Видавництво Івано-Франківського державного медичного університету,
2006. – 380 с.

Додаткова література.

1. Исаков Ю.Ф., Степанов Э.А., Красовская Т.В. Абдоминальная хирургия у детей. – М.: Медицина, 1988. – 416 с.
2. Баиров Г.А. Срочная хирургия детей: Руководство для врачей. – СПб.: Питер Пресс, 1997. – 464 с.
3. Детская хирургия: национальное руководство / под ред. Ю.Ф. Исакова, А.Ф. Дронова. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2009. – 1168 с.
4. Ашкрафт К.У., Холдер Т.М. Детская хирургия. – СПб., Хартфорд, 1996. – Т. 1. – 384 с.
5. Ашкрафт К.У., Холдер Т.М. Детская хирургия. – СПб., Хартфорд, 1996. – Т. 2. – 392 с.
6. Ашкрафт К.У., Холдер Т.М. Детская хирургия. – СПб., Хартфорд, 1996. – Т. 3. – 394 с.
7. Puri P., Höllwarth M.E. Pediatric Surgery. – Springer, 2006. – 632 p.
8. Operative pediatric surgery. 2nd edition / Edited by M.M. Ziegler, R.G. Azizkhan, D. von Allmen, T.R. Weber. – McGraw-Hill Education, 2014 – 1397 p.
9. Operative pediatric surgery. Seventh edition / Edited by L. Spitz and A.G. Coran. – CRC Press, 2013. – 1105 p.
10. The role of testicular artery in laparoscopic varicocelectomy: a systematic review and meta-analysis. / Qi X., Wang K., Zhou G. [et al.]// International urology and nephrology. – 2016. – Vol. 48, № 6. P. 955-965.
11. Теодор Н. Паппас, Д. Приор, С. Харниш. Лапароскопическая хирургия. Атлас. 2012 р.
12. Гери Дж. Винд. Прикладная лапароскопическая анатомия: брюшная полость и малый таз. 1999 р. Москва.